

Tietohallinnon muutosohjelma

Pirkanmaan hyvinvointialueen hallitus 20.3.2023

Pasi Lehmus

Sisältö

- Tietohallinnon muutosohjelman ydinkohdat
  - Nivoutuminen Pirhan strategian toimeenpano-ohjelmaan
  - Ohjelman toiminnalliset tavoitteet ja painopisteet
  - Tavoitellut hyödyt ja mittarit
  - Arvio rahoitustarpeesta 2023-2025
- Erillisnostot
  - Digiklinikka osana digitaalista sote-keskusta
  - Kotiin vietävät digitaaliset palvelut
  - Asiakastietojärjestelmän (ATJ) kilpailutus – IsteKin hankintapäätös 15.3
  - Potilastietojärjestelmän (PTJ) kilpailutus
    - Aikataulu, toiminnan osallistaminen määrittelyihin
  - UNA ja DigiFinland – hankittavat palvelut mukautetaan toiminnan tarpeisiin

Tietohallinnon muutosohjelma täydentää strategian toimenpano-ohjelmaa täydentäen digitalisaation liittyviä kokonaisuuksia

Tietohallinnon muutosohjelma sijoittuu hyvinvointialueen strategian **toisen kärjen alle, mutta sisältää myös muiden kärkien tavoitteita edistäviä kokonaisuuksia.**

Tietohallinnon muutosohjelma täydentää ja tarkentaa toimenpano-ohjelmaa **tietohallinnon kokonaisuuksien toimeenpanon osalta.**

Pirkanmaan hyvinvointialuestrategia

Toimeenpano-ohjelma

Kärki 1: Tärkeintä ihminen

Viestintäohjelma

Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelma

Kokonaisturvallisuusohjelma

Kärki 2: Vaikuttavat ja yhdenvertaiset palvelut

Toimitilaohjelma

Palveluiden verkoston suunnitelma

Tietohallinnon muutosohjelma

Palvelulinjakohtaiset toimeenpanosuunnitelmat

Kärki 3: Hyvinvoivat työntekijät

Henkilöstöohjelma

Kärki 4: Yhdessä yhteentoimiva hyvinvointialue

Tietojohtamisen ohjelma

Hankintaohjelma

Korkeakoulujen ja HVA:n yhteistyöohjelma

1 Johdanto – Muutosohjelman toiminnalliset tavoitteet

Digitaalisten kanavien ja etäseurannan merkitys kasvaa; mahdollistavat paremman saatavuuden, jatkuvuuden ja tehokkuuden perustason palveluissa

Tietohallinnon muutosohjelman tavoitteena on...

Parantaa palveluiden saatavuutta ja yhdenvertaisuutta kehittämällä asukkaiden digitaalisia palveluita ja perustamalla digiklinikan palvelukokonaisuuden

Lisätä asukkaiden kotona asumisen edellytyksiä, ylläpitää hoitotasapainoa ja vähentää käyntejä alueen palveluissa lisäämällä kustannus-tehokkaan etäseurannan ja etäseurantaan tukevien ratkaisuiden määrää

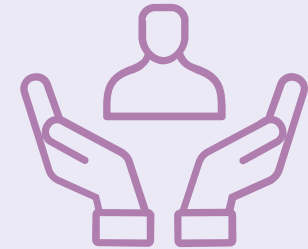
Yhtenäistää ja kehittää tiedon keräämisen, jalostamisen ja tiedon hyödyntämisen tapoja. Tietoa kootaan päätöksenteon tueksi sinne, mistä siitä saadaan suurin hyöty

Parantaa ammattilaisten työskentelyedellytyksiä sekä lisätä työn veto- ja pitovoimaa kehittämällä ammattilaisten toimintaa tukevia työkaluja ja monipuolistamalla ammattilaisten työnkuvaa

Yhtenäistää tietopohjaa, vähentää päällekkäistä työtä ja lisätä palveluiden välistä jatkuvuutta yhtenäistämällä ammattilaisten ydinjärjestelmät

Tavoitteiden saavuttaminen tukee tietohallinnon pitkän aikavälin tavoitetta, jossa Pirkanmaa on moderneja työvälineitä ja toiminta-tapoja hyödyntävä organisaatio, joka pystyy palvelemaan asukkaitaan entistä yksilöllisemmin

1 Johdanto – Muutosohjelman toiminnalliset tavoitteet

Kansalaisten digitaaliset palvelut, yhtenäistyvät ydinjärjestelmät ja ammattilaisten sekä johdon ydintyökalut rakentuvat ICT-muutoksen rinnalla

Ohjelman painopisteet	Kuvaus
Digitaaliset palvelut ja digiklinikka	Asukkailla on yhtenäiset digitaaliset palvelut, jotka mahdollistavat tehokkaat ja saavutettavat digitaaliset palvelut kaikille hyvinvointialueen asukkaille. Osana digitaalisten palveluiden kokonaisuutta, luodaan digiklinikka, joka tarjoaa perustason neuvontaa ja vastaanottotoimintaa digitaalisesti
Kotiin vietävät digitaaliset palvelut	Kehitetään uusia teknologisia ratkaisuja ja niitä tukevia toimintamalleja, jotka mahdollistavat asukkaan kotona asumisen mahdollisimman laaja-alaisesti potilasturvallisuutta heikentämättä
Vaikuttavuus ja tietojohdaminen	Vaikuttavuutta ja tietojohdamisen edellytyksiä parannetaan yhtenäistämällä tiedon tuottamisen tapoja, sekä rakentamalla työkaluja, jotka kokoavat tietoa tarkoituksenmukaiseen muotoon sinne, mistä niistä saadaan suurin hyöty. Tietoa pitää myös hyödyntää systemaattisesti osana päätöksentekoa
Henkilöstön työskentely-edellytykset	Parannetaan henkilöstön työskentelyedellytyksiä kehittämällä ja käyttöön ottamalla erityisesti liikkuvaa ja vaihtelevaa työtä tukevia työkaluja. Tuetaan ammattilaisten työskentelyä välttämällä turhaa työtä
Potilastietojärjestelmä	Yhtenäistetään potilastietojärjestelmien käyttöä siten, että koko hyvinvointialueella on käytössä perusterveydenhuollossa- ja erikoissairaanhoidossa vain yksi yhteinen tietojärjestelmä. Huomioidaan myös potilastietojärjestelmän käyttöönottoa tukevan ympäristön ja toimintatapojen yhtenäistämistyö
Asiakastietojärjestelmä	Yhtenäistetään asiakastietojärjestelmien käyttöä siten, että koko hyvinvointialueella on käytössä sosiaalihuollossa vain yksi yhteinen asiakastietojärjestelmä. Huomioidaan myös asiakastietojärjestelmän käyttöönottoa tukevan ympäristön ja toimintatapojen yhtenäistämistyö
Muut huomioitavat tekijät	
Digiturvallisuus	Muutoksen keskelläkin tietotekniset ympäristöt ja yhtenäiset toimintatavat vahvistavat digiturvallisuutta. Digiturvallisuudessa tullaan huomioimaan myös käyttäjälähtöisyys; potilasturvallisuus ei saa vaarantua
ICT-muutos	ICT-muutoshanke on hankekokonaisuus, jossa tavoitellaan koko hyvinvointialueen laajuista yhtenäistämistä järjestelmien, ympäristön ja toimintatapojen tasolla. ICT-muutoshankkeen vaatimat resurssitarpeet on huomioitu tietohallinnon muutosohjelmassa

Muutosohjelman rahoitus koostuu nykyisen toiminnan käyttömenoista, hankerahoituksesta sekä käyttömenojen lisästarpeesta

Nykyisen toiminnan käyttömenot

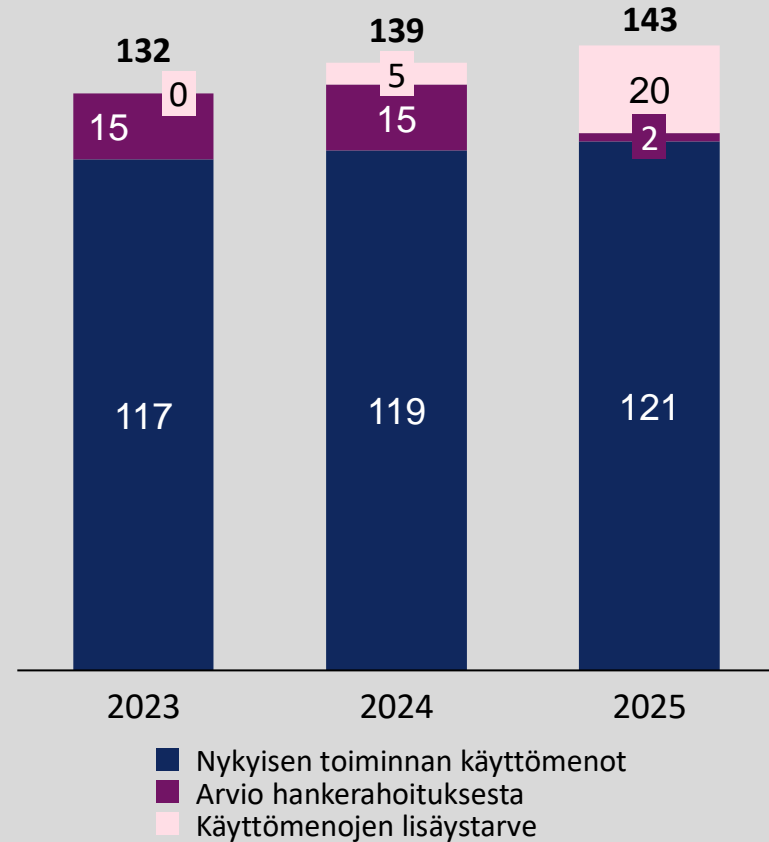
- Pohjana vuoden 2023 budjetti, johon tehty vuosittain 2% korotus
- Budjetin oikeellisuus pyritään varmistamaan Q1/2023 pohjalta

Arvio hankerahoituksesta

- Sisältää jo myönnetyn ICT-muutoshankerahoituksen (STM ja VM), Hoppu-rahoituksen 2023-2025 sekä 31.1.2023 julkistetun uuden valtionavustuksen vuosille 2023-2024

Käyttömenojen lisästarve

- Lähtökohtaisesti Istekki ja Monetra toteuttavat muutosohjelmaan liittyvät hankinnat ja laskuttavat ne Pirhalta palvelumaksuina

- Vuodesta 2026 alkaen rahoitustarpeen arvioidaan tasaantuvan, kun aiemmin käytössä olleet sirpaleiset ratkaisut (ja niiden tukipalvelut) saadaan poistettua käytöstä.
- Rahoitustarpeen kasvuun voidaan vaikuttaa lykkäämällä kuntakohtaisten ratkaisujen yhtenäistämistä

2 Painopisteet – Digitaaliset palvelut ja digiklinikka

Digiklinikka on osa digitaalista sotekeskusta, jota kotiin vietävät digitaaliset palvelut täydentävät

Digitaalinen sotekeskus

Kattaa perustason terveyden- ja sosiaalihuollon digitaalisen asioinnin

Sisältää mm seuraavat palvelut:

- Sähköinen ajanvaraus
- **Digiklinikka**
- E-konsultaatio
- Sairausten seuranta työkalut
- Digihoitopolut
- Omaolo-oirearviot
- Omahoito:
  - Terveystarkastus
  - Hyvinvointivalmennukset
  - Terveyskylä
  - Omahoito-ohjelmat
- Chatbot
- Viestit ammattilaisen ja asukkaan välillä

Digiklinikka

Digitaalisen sotekeskuksen palvelu, joka sisältää

- Perustason **neuvontaa ja vastaanotto toimintaa**
- Palvelua tarjotaan tyypillisesti sekä **ajanvarauksella että ilman ajanvarausta**
- Etävastaanotto, chat
- Mahdollista sisällyttää myös digitaalisia työkaluja alustalle (esim. e-konsultaatio, seuranta)

Kotiin vietävät digitaaliset palvelut

Täydentävät digitaalisen sotekeskuksen, erikoissairaanhoidon (kotiutus) ja sosiaalihuollon (kotihoito) palveluja

Sisältää mm seuraavat palvelut:

- Etähoivan ratkaisut (mm. kuvapuhelimet, lääkerobotti)
- Etäseurannan ratkaisut
- Muut ratkaisut (mm. Kotidigi, 24/7 lääkärituki)

2 Painopisteet – Digitaaliset palvelut ja digiklinikka

Perustason palveluiden saatavuutta ja tehokkuutta parannetaan digitaalisilla palveluilla

Kohderyhmänä

kaikki hyvinvointialueen
asukkaat

Tavoitteena

digiklinikka käytössä koko
hyvinvointialueella

Hyvinvointialueella toteutettu valmistelutyö

Osana PirSOTE-hanketta Pirkanmaalla
on suunniteltu digitaalista
sotekeskusta. Tampereella on
toteutettu tutkimus Mehiläisen
Digiklinikan käyttökokeuksista (2021)

Mitä asioita digitaalisilla palveluilla ja digiklinikalla on mahdollista ratkaista?

- 1 Parantaa palveluiden saatavuutta ja tasoittaa kysyntäpiikkejä
- 2 Mahdollistaa monipuolisempi työnkuva, etätyöskentely ja työskentely myös osatyökykyisenä
- 3 Vastata kustannus-
tehokkaasti palvelutarpeen kasvuun

Digitaaliset palvelut ja digiklinikka

Digitaalisilla palveluilla tarkoitetaan asukkaille tarkoitettuja sähköisiä palvelukanavia. Digitaalisten palveluiden kehittämisessä tavoitellaan kuntakohtaisten **ratkaisuiden yhtenäistämistä** sekä **uusien palvelukokonaisuuksien rakentamista**. Keskeisimpänä palvelukokonaisuutena tavoitellaan **digitaalisen sotekeskuksen rakentamista**, johon tullaan kokoamaan kaikki perustason terveyden- ja sosiaalihuollon digitaaliset palvelut.

Osana digitaalisen sotekeskusta toteutetaan Pirkanmaan laajuinen digiklinikka. Digiklinikalla tarkoitetaan digitaalisessa kanavassa tapahtuvaa sosiaali- ja terveydenhuollon **perustason neuvontaa, palvelutarpeenarviointia ja vastaanotto toimintaa**. Digiklinikalla mahdollistetaan **paikka- ja aikariippumattomat palvelut**. Digiklinikka voi sisältää myös työkaluja esim. sote-ammattilaisten välisille konsultaatioille (e-konsultaatio) ja pitkäaikaissairaiden hoidon seurannalle.

Liitteet – Digitaalisen sotekeskuksen ja digiklinikan ratkaistavat kysymykset

Digiklinikkaa perustettaessa tulee päättää organisoitumismalli, palveluiden tuottamistapa sekä suunnitella toiminnallinen muutos ja integroituminen muihin palveluihin

1

Mitä digiklinikalla **tavoitellaan**?
Mitä **ongelmaa** digiklinikalla pyritään ratkaisemaan?
Mitä digiklinikka ei ole?

2

Miten paljon digiklinikan toteutuksessa halutaan hyödyntää hyvinvointialueella **jo tehtyä kehitystyötä**?

3

Kuka operoi digiklinikkaa?
A. Hyvinvointialue
B. Ulkoinen toimija
C. Hyvinvointialue ja ulkoinen toimija yhdessä
D. In-house -toimija

4

Mistä digiklinikan **työkalut** tulevat?
A. Hyvinvointialue luo itse
B. Ostetaan valmiit työkalut
C. Ostetaan räätälöidyt työkalut markkinoilta
D. In-house -toimija luo/hankkii

5

Kuka tekee toiminnallisen muutoksen nykyisestä digiklinikan sisältävään toimintamalliin?
A. Hyvinvointialue
B. Ulkoinen toimija joka operoi digiklinikkaa
C. Hyvinvointialue ja ulkoinen toimija yhdessä

6

Miten digiklinikka **integroituu** osaksi palvelutuotantoa ja järjestelmiä?
• Esimerkiksi onko digiklinikka yhteydessä alueen APTJ-järjestelmiin?
Miten palveluiden jatkuvuus huomioidaan?

7

Miten muutos saadaan **toteutettua riittävän nopeasti** ts. digiklinikka osaksi palvelutuotantoa ja **digiklinikalle** riittävästi volyymia, jotta siitä olisi mitään hyötyä?

8

Miten digiklinikalla halutaan edistää hyvinvointialueen **työntekijöiden hyvinvointia**?
• Esimerkiksi mahdollistaa digiasiointiin keskittyvä työnkuva / tuoda vaihtelua työnkuviin tai vapauttaa oman henkilöstön resurssia vaativiin töihin kun ulkoinen toimija hoitaa etulinjan

9

Minkälainen rooli ulkoisten tai kansallisen palveluntarjoajan ratkaisulla on?

2 Painopisteet – Kotiin vietävät digitaaliset palvelut

Pidempiaikaisten asiakkaiden tilannetta seurataan jatkossa entistä enemmän heidän kotonaan; tavoitteena laajentaa kuntakohtaisia pilotteja

Kohderyhmänä

kotihoidon asiakkaat, pitkäaikaissairaat sekä erikois-sairaanhoidon vuodeosastoilta nopeasti kotiutuvat

Tavoitteena

yhtenäistää kotiin vietävien digitaalisten palveluiden ratkaisut ja koordinointi

Hyvinvointialueella toteutettu valmistelutyö

Etähoivan ratkaisuja on pilotoitu hyvinvointialueen kunnissa erityisesti PirKATI-hankkeessa, mutta ratkaisut vaihtelevat kunnittain

Mitä asioita kotiin vietävillä digitaalisilla palveluilla on mahdollista ratkaista?

- 1 Vähentää fyysisiä kotihoidon käyntejä, tukea kotona asumista, nopeuttaa vuodeosastoilta kotiutumista ja lisää pitkäaikaissairaiden etäseurannan määrää
- 2 Tukea työntekijöiden etätyöskentelyn, osa-työskentelyn sekä uusien palvelukonseptien hyödyntämistä mahdollistaen monipuolinen ja joustava työnkuva

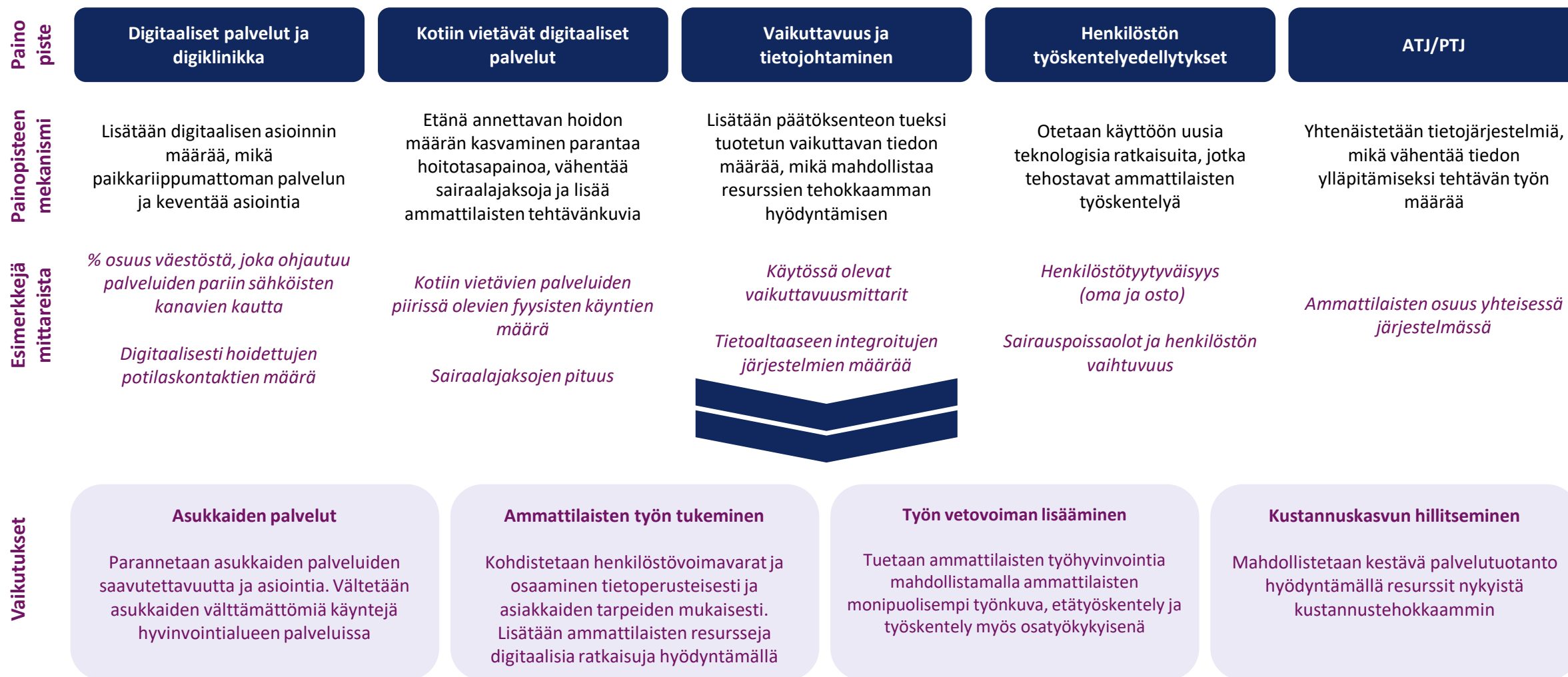
Kotiin vietävät digitaaliset palvelut

Kotiin vietävillä digitaalisilla palveluilla **tuetaan asukkaan kotona asumista** käyttöönottamalla hyvinvointialueen laajuisesti **teknologisia ratkaisuita** sekä niitä tukevia toimintamalleja. Kotiin vietävät digitaaliset palvelut koskevat sekä **perusterveyden-huoltoa, sosiaalihuoltoa** että **erikoissairaanhoidtoa, ja palvelukokonaisuutta kehitetään laajentamalla kuntakohtaisia ja hyväksi todettuja pilotteja**. Teknologiset ratkaisut sisältävät:

1. **Etähoivan ratkaisut** (mm. kuvapuhelimet, lääkerobotti), joiden avulla vähennetään fyysisiä kotikäyntejä
2. **Etäseurannan ratkaisut** sisältäen sekä terveydentilan- ja hyvinvointitietojen etäseurannan, joiden avulla kotiutetaan erikoissairaanhoidon potilaita nopeammin ja mahdollistetaan yhä useamman ikäihmisen ja vammaisen kotona asuminen
3. **Muut ratkaisut, jotka tukevat kotiin vietävien palveluiden toimintaa** (mm. Kotisairaalan työvälineet, Kotidigi, 24/7 lääkituki)

3 Toimeenpano – Tavoitellut hyödyt ja mittarit

Muutosohjelma tehostaa ja sujuvoittaa asukkaiden asiointia sekä ammattilaisten työtä - ohjelmalla pyritään myös lisäämään työn vetovoimaa ja hillitsemään kustannusten kasvua

4 Organisoituminen – Etenemisen vaiheistus ja tiekartta

ICT-muutos vie aluksi valtaosan resursseista; muu tekeminen käynnistetään, mutta pääsee täyteen vauhtiin hieman myöhemmin

